

Tájékoztató a Székház felújításának helyzetéről

A megfelelő tájékozottság biztosítása és az esetleges félreértések és alaptalan híresztelések eloszlátása érdekében a Magyar Tudományos Akadémia elnökének megbízásából az alábbi tájékoztatást adom:

- I. Nincs semmiféle kapcsolat a Székház beruházás és az MTA tulajdonról folyó tárgyalások között
- II. Az MTA kezdettől fogva a teljes beruházást állami támogatásból tervezi megvalósítani
- III. A Székház beruházás I. üteme jó ütemben halad, az ünnepi Közgyűlésre a Díszterem, a Székházba tervezett ünnepi kiállítások megnyitására pedig a III. emelet használatba vétele is megvalósul, továbbá a használatukhoz szükséges minden feltétel is rendelkezésre fog állni.
- IV. A Székház beruházás finanszírozása tervszerűen biztosított, nem jelentkeztek előre nem látott és figyelembe nem vett költségek, kiadások. Nem került az Akadémia sem finanszírozási, sem más okból kényszer- vagy kiszolgáltatott helyzetbe.
- V. Az MTA Székház felújítására vonatkozó választott vezetői és beruházást irányító titkársági vezetői beszámolás az MTA Testületeknek rendszeres és teljes körű volt 2016-tól máig. Az MTA elnöke és főtitkára 2020 óta minden Közgyűlésen beszámolt a beruházásról. Beszámolóikat a Közgyűlés minden esetben nagy szavazataránnyal fogadta el.

Az alábbiak a fenti állítások részletes alátámasztását szolgálják, amit mellékletek is kiegészítenek:

I. Nincs semmiféle kapcsolat a Székház beruházás és az MTA tulajdonról folyó tárgyalások között

A HUN-REN MKH által használt ingatlanok adásvétele és a Székház rekonstrukció első üteme között - az időbeli egybeesésen kívül - semmilyen kapcsolat nincs. A közelmúltban a kormány megbízásából a HUN-REN által használt MTA vagyonelemek megvásárlásáról tárgyalást kezdeményező Hankó Balázs tudomány koordinálásáért felelős miniszterrel kezdettől egyetértés volt a következőkben:

- A tárgyalás nem a Székház támogatásával kapcsolatos forrás biztosításának módjára irányul, hanem a HUN-REN számára megvásárolni kívánt MTA vagyonelemek tulajdonjoga esetleges megszerzésének ellentételezéséről.
- Amennyiben a rendkívüli közgyűlés döntése nyomán az adásvétel ténylegesen megvalósul, a köztisztviselési bevételt képező vételár az MTA által saját szabályai és döntései szerint szabadon felhasználható lesz, és nem vonja maga után a Székház felújítással kapcsolatos kormányzati támogatás iránti MTA igény megszűnését vagy mérséklődését.

II. Az MTA kezdettől fogva a teljes beruházást állami támogatásból tervezi megvalósítani

Közel tíz évig tartó alapos előkészítés után döntött a Magyar Tudományos Akadémia vezetése Székháza és Könyvtár épülete átfogó rekonstrukciójáról. A 200 éves jubileumra tekintettel a felújítás kivitelezése két ütemre bontva tervezett. Az engedélyes tervek mindkettőre rendelkezésre állnak.

Az Akadémia a teljes rekonstrukciót - a jelenleg folyó I. ütemet és a legkorábban a két jubileumi évet követően sorra kerülő II. ütemet – kezdettől fogva állami támogatású forrásból tervezi megvalósítani.

- Erről Lovász László elnök már 2016 tavaszán egyeztetett Orbán Viktor miniszterelnökkel.
- Azóta Freund Tamás is többször tárgyalt a miniszterelnökkel és a kormány érintett tagjaival, eddig az ígéreten túlmenő konkrét eredmény nélkül.

A kivételes ünnepre tekintettel döntött úgy az Akadémia vezetése, hogy az I. ütem költségeit saját forrásból megelőlegezi.

- A főként a Székházat érintő I. ütem megvalósítása az Akadémia saját forrásából, 2023. júliusában megkezdődött és a 2025-ben sorra kerülő ünnepi eseményekig befejeződik.

- A beruházás II. ütemének teljes körű előkészítése 2024–2026 között végezhető el. Maga az effektív kivitelezés 2027 legelején indulhat el. Ennek legfontosabb feltétele, hogy a Kormány tervezni és támogatni tudja a beruházás megvalósítását, különös tekintettel az MTA saját forrásaiból elő nem teremthető beruházási és beruházáshoz kapcsolódó költségekre.

A Kormány és az MTA képviselői és illetékes szervei együtt kell működjenek a beruházás már folyó I. ütemének megvalósítása és a II. ütem előkészítése és megvalósítása során.

- Annak érdekében, hogy a Kormány tervezni és támogatni tudja a beruházás megvalósítását, különös tekintettel az MTA saját forrásaiból elő nem teremthető beruházási és beruházáshoz kapcsolódó költségekre az Akadémia koncepciót készített és adott át a Kormány illetékeseinek, a Kulturális és Innovációs Miniszternek, valamint az Építési és Közlekedési Miniszternek.
- A Székház Rekonstrukciós Szakértői Elnöki Bizottság állásfoglalásain alapuló koncepciót és a rekonstrukció előrehaladásáról szóló jelentést az MTA Felügyelő Testülete ezév májusában megtárgyalta és támogatóan tudomásul vette.

III. A Székház beruházás I. üteme jó ütemben halad, az ünnepi Közgyűlésre a Díszterem, a Székházba tervezett ünnepi kiállítások megnyitására pedig a III. emelet használatba vétele is megvalósul, továbbá a használatukhoz szükséges minden feltétel is rendelkezésre fog állni.

A 2023. júliusa óta, egy kezdeti tétlenséget követően, a Székház beruházás folyamatosan halad előre és készülségi foka összességében elérte a 60%-ot, ennek az évnek a végére el kell érje a 80%-ot.

- A Díszterem készülségi foka valamivel magasabb. Itt az eredeti tervekhez képest lényeges plusz, hogy a II. ütemből az I. ütembe előre kerül és elkészül a Lotz szekciók és a falfestések, szobrok teljes restaurálása is, ami pótmunkaként kerül elszámolásra.
- Egy hónapos késéssel, de november közepe óta működik a Székház és a Könyvtár épület új fűtőrendszere.
- A kivitelezés jelenlegi állása szerint a tetők palák által fedett részének felújítása befejezés előtt van, folyik az üvegtetők visszaépítése.
- A III. emelet munkálatai a tervezetthez képest késésben vannak, aminek az oka a műemléki jellegből fakadó előre fel nem tárható problémák, a szükségessé vált tervezői módosítások, valamint a gépészeti és elektromos megoldások kényszerű módosítása, ami részben azért vált szükségessé, hogy a nyári forróság közepette is megbízhatóan működjenek a klímaberendezések.
- A külső elemek (szfinxek, oroszlányfejek, oszlopsorok) határidőre el fognak készülni.
- Az állványzat elbontásra, a felvonulási terület úgy kerül visszaadásra, hogy lehetőség legyen az ünnepi előkészületekre és a Főtitkár úr irányításával készülő jubileumi jel is elkészülhessen.

IV. A Székház beruházás finanszírozása tervszerűen biztosított, nem jelentkeztek előre nem látott és figyelembe nem vett költségek, kiadások. Nem került az Akadémia sem finanszírozási, sem más okból kényszer- vagy kiszolgáltatott helyzetbe.

A teljes beruházás I. szakaszát jelentő beruházás finanszírozása az előre megállapított keretek között biztosított, rendelkezésre áll. Semmilyen előre nem látott vagy az Akadémia vezetését és a beruházást irányítókat váratlanul érő fejlemény nem következett be. Így nem is került az Akadémia pénzzavarba, olyan kiszolgáltatott helyzetbe, ami kedvezőtlenül hatna a működésére, stratégiájára, a kormánnyal és a HUN-REN Magyar Kutatási Hálózat vezetésével fenntartott kapcsolataira, tárgyalási pozícióira.

A beruházás finanszírozásával kapcsolatos esetleges félreértések és alaptalan híresztelések eloszlátása érdekében az alábbi tájékoztatást adjuk:

Az Akadémia vezetése 2022. folyamán döntött arról, hogy a teljes rekonstrukciót egy, a 2025. májusi jubileumi közgyűlést megelőzően befejezhető első szakaszra és egy, a 2026 után folytatható, teljes rekonstrukciót eredményező második szakaszra bontja.

- A vezetők arról is döntöttek, hogy az első szakaszt az Akadémia saját köztestületi forrásából finanszírozza.
- Erre a célra köztestületi forrásból már ekkor elkülönítették a várható költségek fedezetét: az első ütem tervező által becsült kivitelezői költségét, egy 10%-os tartalék keretet, a mobília beszerzés, a műszaki ellenőrzés és a bonyolítás költségeit, valamint egy további tartalék keretet az előre nem látható helyzetekre.

A beruházás I. üteme is több elemre – I/a, Ib és I/c tagolódik, ami meghatározza a finanszírozási konstrukciót.

- A jelenleg folyó I/a elem szerződés szerinti értéke nettó 4 040 413 640 Ft, az I/b elemé 1 292 900 541, a kettő vállalási díja összesen nettó 5 333 314 181. A tartalék keret 533 368 747 Ft. Így az I/a és I/b. elem eredeti szerződés szerinti vállalási díj nettó 5 866 682 928 Ft.
- A Díszterem mennyezetének a szükségessé váló vizsgálata miatt térállvány alkalmazására volt szükség, ez lehetővé tette a szekők és a falak, szobrok teljes restaurálását, amihez elnöki döntéssel pótmunka keretében további nettó 599 870 000 Ft-ot biztosított az Akadémia a beruházás I. ütemének előre nem látható költségeire tartalékolt saját forrásból.
- Az I. ütem I/a és I/b elemére a szükségessé vált szerződésmódosítás után jelenleg a szerződés szerinti vállalási díj nettó 6 466 552 928 Ft, bruttó 8 212 522 219 Ft.

A kivitelezőknek ez év végéig el kell érniük a 80%-os készültségi fok teljesítését. Ebben az évben a kifizetés mintegy 3,8 milliárd Ft lesz. A fennmaradó összeg kifizetése jövőre, az I/a és I/b ütem teljes befejezését és ennek megrendelői igazolását követően, a használatba vétellel egyidőben lesz esedékes.

Az I. ütemhez kapcsolódó, további, költségekkel járó munkák:

- Az I. ütem I/a és I/b elemének jövő év kora tavaszán történő befejezését követően sorra kerülő I/c elem, azaz a jelenlegi építési területen kívül eső helyiségek nyílászáróinak teljeskörű felújításának, illetve cseréjének vállalási díja nettó 1 131 687 611 Ft, bruttó 1 437 243 265 Ft. Ez a költség várhatóan 2026-ban jelentkezik.
- A kivitelezői munka jelenlegi állása szerint sor kerülhet további pótmunka igény elfogadására, ami az előbbieken felül mintegy nettó 250 millió Ft kiadást terhel az Akadémiára.
- Előre tervezett költség a szükséges mobiliák beszerzéséhez szükséges forrás (székek, irodabútorok, kiállítási vitrinek, tárlók), amire mintegy nettó 400 millió Ft van tervezve és jövőre esedékes a kifizetése.
- További, eredetileg nem tervezett, de szükségessé vált és a tartalék keret terhére vállalható költség a dunai szárny II. emeletén a Kisterem, a Nagyterem és a két termet összekötő terem teljes felújítása, aminek az MTA-ra eső költsége 120-140 millió forint, mert a költségek egy részét a beázások és földém áttörések miatt a kivitelezők viselik.

V. Az MTA Székház felújítására vonatkozó választott vezetői és beruházást irányító titkársági vezetői beszámolás az MTA Testületeknek rendszeres és teljes körű volt 2016-tól máig. 2020 óta minden Közgyűlésen beszámolt a beruházásról az elnök és a főtitkár. Beszámolóikat minden esetben nagy szavazataránnyal fogadták el.

Az alábbiak áttekintést és mellékletekkel is alátámasztott áttekintést adnak a Közgyűlés és az MTA illetékes testületeinek tájékoztatásáról és bevonásáról a döntési folyamatokba, és nyilvánosságnak szóló tájékoztatási tevékenységről is.

Közgyűlési beszámolók

2016 és 2024 között hét MTA Közgyűlésen foglalkoztak az elnöki, főtitkári és költségvetési beszámolók a Székház beruházással, míg 2018-ban és 2019-ben ez a téma nem került napirendre. Először a 2016. évi 187. Közgyűlésen elnöki beszámolójában említette Lovász László elnök a Székház rekonstrukció feladatát, azzal, hogy a miniszterelnök ehhez megígérte a szükséges forrásokat. 2017-ben a Közgyűlésen Lovász elnök úr említette, hogy a felújítás forrása a vári ingatlanokért a kormánytól kapott 9,5 milliárd forint köztestületi forrás lehet.

2020-tól minden Közgyűlésen a Székház felújítása volt az elnöki és főtitkári beszámolók egyik kiemelt témája. 2024-ben a költségvetési és vagyon beszámoló is lényeges tájékoztatást tartalmazott a beruházásról.

Az említett beszámolókat a Közgyűlés valamennyi esetben magas szavazataránnyal fogadta el az MTA Közgyűlése. A közgyűlési beszámolók vonatkozó részeit és elérhetőségét az **1. számú melléklet** tartalmazza.

Tájékoztatások az MTA honlapján

A www.mta.hu honlapon ismételt megjelent tájékoztatás a beruházásról. Bemutatásra került annak tartalma (2023. május 11.), a beruházás ütemezése, a lebonyolított közbeszerzés és a beruházási szerződés megkötése és a vállalási összeg (2023. július 5.), majd a felújítás érdemi munkálatainak a megkezdése (2023. november 28.). A honlap Székházra vonatkozó tájékoztatóinak és ismertetéseinek elérhetőségeit a **2. számú melléklet** tartalmazza.

Az MTA Testületek tájékoztatása, köztestületi felügyelet

A felújítás választott vezetői irányítás, köztestületi felügyelet alatt folyik. Az MTA elnöke, a főtitkárral egyeztetve, 2023. augusztus 1-jétől a köztestületi igazgatót bízta meg a Székház-rekonstrukció akadémiai irányításával. Az igazgató feladata az MTA bonyolítóinak, műszaki ellenőreinek, a Székház üzemeltetőjének, a tervezőnek, a kivitelezői konzorciumnak és a bevont külső szakértőknek a koordinálása, a vezetői információ biztosítása. A független akadémiai szakértői felügyelet is biztosított Mikó Árpád, a Művészeti Tanács elnöke és Lővei Pál akadémikus révén.

A köztestületi felügyelet és tájékoztatás biztosításáról a főtitkár elnökletével működő Székház Rekonstrukciós Szakértői Elnöki Bizottság (SZREB) gondoskodik. A munkálatokról minden vezetői fórumon és elnökségi ülésen tájékoztatás hangzik el. A Felügyelő Testület utoljára 2024. június 5-i ülésén kapott szóban és írásban részletes tájékoztatást a beruházásról. Az FT számára készült jelentést és mellékleteit a **3.-4.-5. és 6. számú mellékletek** tartalmazzák.

Budapest, 2024. november 24.

Oberfrank Ferenc

Köztestületi igazgató, a beruházás felügyeletével megbízott titkársági vezető